

Mertajärven riistakosteikko

Khall 09.06.2025 § 122
427/00.01.05/2025

Valmistelija

Ympäristöpäällikkö Jukka Kotola

Mertajärvi on Leppälänkylässä Kaarankajoen valuma-alueella sijaitseva n. 68 ha järviuivio, joka on saanut ensimmäisen kuivatusluvan maaherralta vuonna 1778. Järven läpi virtaavaa Kaarankajokea on perattu useampaan kertaan alkaen 1700-luvulta ja 1930-luvulla järven kuivatus saatettiin loppuun.

Kunnassa on noussut esille ajatus Mertajärven riistakosteikkosuunnitelman toteuttamisesta. Suunnitelman on laatinut vuonna 2012 Suomen riistakeskus ja sen tavoitteena on saada rakennettua monimuotoinen kosteikko Mertajärven järviuiviolle. Kosteikolla pyritään vähentämään ravinnekuormitusta alapuoliseen vesistöön ja sillä katsotaan olevan myös alueen monimuotoisuutta lisäävä vaikutus (kasvit, linnusto). Kosteikon pinta-ala on noin 60 hehtaaria. Teoreettinen vesipinta-ala on noin 60 hehtaaria. Kosteikko perustetaan entisen järviuivion paikalle padottamalla. Nykyisen Mertajärven alueen läpi virtaava oja (Kaarankajoki) säilytettäisiin nykyisellään. Kosteikon vesipinta padotetaan tasolle N60+95.00. Padotettavan vesipinnan ollessa tasolla N60+95.00 on kosteikon vesitilavuus 82 000 m³ ja keskisyyvyys noin 0,14 m. Vesisyyvyys vaihtelee kosteikkoalueella 0-50 cm välillä. Perustamiskustannukset on arvioitu vuonna 2012 193 500 € (alv 0 %). Lisäksi kustannusarviossa on esitetty kosteikon hoitokustannukset 10 vuoden ajalle, jotka on arvioitu 39 000 € (alv 0 %) suuruisiksi. Kustannusarviosta puuttuvat vesilain mukaisen lupahakemuksen laatimiskustannukset sekä itse lupamaksu. Lisäksi hankkeesta tulee aiheutumaan vettymishaittaa järven eteläpuolella sijaiseville viljelysmaaille, joka on vesilain mukaan korvattava haitankärsijöille. Korvauslaskelmista ei ole tietoa onko niitä laadittu hankkeen aikana.

Mertajärven erillisen vesijätön omistajat on selvitetty suunnitelman laatimisen jälkeen. Omistus on jakautunut 120 eri kiinteistölle ja osakaskunta on kiinteistörekisteristä saadun tiedon mukaan järjestäytymätön. Kuortaneen kunta omistaa yhden kiinteistön, jonka osuusluku vesijättöön on 0,007855. Pääösvaltaa yhteisen alueen asioista käyttää osakaskunta. Järjestäytymättömän osakaskunnan voi kutsua yhteisäluelain mukaisesti joku osakkaista, joka lain mukaan huolehtii myös muista kokouksen järjestämiseen liittyvistä tehtävistä.

Vedenpinnannostohankkeissa tarvitaan kirjallinen suostumus niin monelta maanomistajalta, että heidän omistussuutensa on yhteensä vähintään kolme neljäsosaa veden alle jäävän maa-alueen pinta-alasta. Vesilain mukaisen luvan hakijana voi toimia hyödynsaajien muodostama vesioikeudellinen yhteisö, järjestäytynyt osakaskunta, asianomainen valtion viranomainen tai kunta.

Kosteikkohankkeen käynnistämiseksi on syytä selvittää ensin vesijätön osakkaiden mielipide sekä hankkeen toteutuessa vettymishaittaa kärsimään tulevien kiinteistöjen omistajien mielipiteet. Hankkeiden toteuttamiseen on ilmeisesti mahdollista saada valtion avustusta poislukien JTF-tuki. Mikäli vesialueen omistajien ja vettymishaittaa kärsivien kiinteistönomistajien suhtautuminen on myönteinen, kunta voi lähteä hakemaan vesilain mukaista lupaa hankkeen toteuttamiselle. Järjestäytymätön osakaskunta ei voi toimia hakijana vedenpinnan nostohankkeessa ja on erittäin epätodennäköistä, että valtio lähtisi kyseistä lupaa hakemaan ja hanketta toteuttamaan.

Asiaa on käsitelty kunnanhallituksen iltakoulussa 17.2.2025.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Teemu Puolijoki

Päätösehdotus:

Kunnanhallitus päättää

1) kutsua yhteisäluelain mukaisesti koolle Mertajärven erillisen vesijätön

osakaskunnan kokouksen ja selvittää osakkaiden mielipiteen riistakosteikkohankkeen toteuttamiseen osakaskunnan alueelle.
2) kutsua hankkeen toteuttamisesta vettymishaittaa kärsivien kiinteistöjen omistajat koolle ja selvittää omistajien mielipide riistakosteikkohankkeen toteuttamiseen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Ympäristöpäällikkö Jukka Kotola oli kokouksessa asiantuntijana kunnanhallituksen kuultavana tämän asiakohdan aluksi klo 18:04 – 19:02

Lisätietojen antaja

Ympäristöpäällikkö Jukka Kotola, jukka.kotola@kuortane.fi, 0400 012 129